N°. 76. A°. 1838.

ZATURDAG, den 22sten SEPTEMBER.

Nieuwe Surinaamsche Courant.

Buitenlandsche Nieuwstijdingen.

Extracten uit de NEDERLANDSCHE COURANTEN, *tot en met den 17den Julij* 1838.

Nederlanden.

BREDA, 16 Julij.

Het examen alhier, door de kadetten van het vierde studiejaar, bestemd voor de dienst in Oost-Indie, in tegenwoordigheid van den Raad van toezigt der Koninklijke Militaire Akademie, voor den Hoogleeraar *Roorda van Eysinga*, dezer dagen afgelegd, werd vereerd door het bijzijn van de H. Ed. G. heeren P. F. Vermeulen Krieger, luitenant kolonel en Jhr M. van Geen, kapitein adjudant van Z. Exc. den luitenant generaal baron van Geen, beide officieren die zich ook in Indie in verschillende veldtogten bijzonder onderscheiden en bij ondervinding de overtuiging van de noodzakelijkheid der kennis van talen, land- en volkenkunde bekomen hebben.

Dit examen, het eerste van dien aard, werd met veel belangstelling gevolgd, en de vlugheid, waarmede de kadetten het Arabisch karakter, zoo wel als het schoon schrift schreven, verwekte genoegen; terwijl de ervarenheid waarmede zij zoo wel onduidelijke Maleische brieven met Arabisch als Javaansche brieven met verschillende moeijelijke Javaansche karakters lazen, bevreemding baarde, vooral bij het in aanmerking nemen, dat zij gedurende achttien maanden, uit hoofde hunner overige studien, slechts enkele lessen 's weeks bijwoonden. De kennis der verschillende taalgronden, het vertalen, en de vorderingen in de aardrijkskunde gemaakt, pleitten even zeer voor hunnen ijver, als voor het doeltreffende van den gehouden cursus.

Met grond mag men verwachten, dat uit dezen nieuwen tak van kennis, door gemelden hoogleeraar in Nederland overgebragt, heilzame gevolgen zullen ontstaan, daar de achting, de eerbied en het vertrouwen der Indische bevolking jegens het Gouvernement, voorzeker zullen toenemen, naar mate zij de vruchten der hooge belangstelling om meer en meer met haar naar haren aard te kunnen omgaan, zal plukken iets hetwelk voordeelig op het moederland moet terugwerken.

Zijne Excellentie de luitenant generaal baron van Geen, die dit examen met zijne tegenwoordigheid zou hebben vereerd, is daarin verhinderd geworden.

— Het Parijsche nieuwsblad *l' Europe* spreekt van eene geheime conventie, welke onlangs te Berlijn tusschen de Mogendheden, uitmakende de Londensche conferentie, zoude gesloten en waarin zoude vastgesteld zijn, dat, zonder verdere behandeling, de Belgen zouden aangemaand worden om de 24 Artikelen aan te nemen, zoo zij niet wilden dat het Duitsche bondsleger hun land binnenrukte om dat traktaat ten uitvoer te doen leggen. Frankrijk is deelgenoot van dit geheime traktaat; wanneer dus het land krijgstoebereidselen maakt, zal zulks geenszins wezen om de snoeverij der Belgen te ondersteunen, maar om de troepen des Duitschen verbonds de behulpzame hand te bieden.

— Uit Amsterdam wordt gemeld dat op het paleis aldaar vertrekken in gereedheid gebragt waren, ter ontvangst van Z. Keiz. H. den Grootvorst *Alexander*, die in het einde der aanstaande week aldaar verwacht wordt. Bij het bezoek dat men voornemens is met den Grootvorst in het huisje van Czaar *Peter* te Zaandam af te leggen, vernemt men dat in dat huisje zelf aan den doorluchtigen gast en zijn gevolg een collation zal worden aangeboden, terwijl in daartoe ingerigte tenten voor de overige personaadjen ververschingen gereed zullen staan. Men zal aan dit bezoek de meeste plegtstatigheid bijzetten, onder anderen zal de aankomst en het vertrek der hooge personen met kanonschoten worden aangekondigd.

— De Amsterdamsche bladen deelen een bijzonderen brief mede, van Gedongkebo, op Java, geschreven, waarin de reeds bekende inneming der 13 kotta's, welke ten zuidoosten van Paddang liggen, bevestigd en beschouwd wordt als een gevolg der vroeger plaats gehad hebbende belangrijke bemagtiging van de sterkte Bonjol, waardoor de onzen op Sumatra's westkust de handen veel ruimer hadden gekregen. De inneming der kotta's schijnt men verschuldigd te zijn aan eene voortreffelijke manoeuvre, welke uitgevoerd is door den militairen bevelhebber op Sumatra, den kolonel Michiels en den luitenant-kolonel Mess, die uit de Javasche vorstenlanden met troepen naar Palembang opgebroken is, en vervolgens Palembang met Benkoelen en Paddang in communicatie gebragt heeft.

— In de Londensche bladen van den 7den Julij vindt men eene proclamatie van Koningin *Victoria*, waarbij het slaan van eenige nieuwe muntstukken bevolen wordt. Daaronder zullen goudstukken van 5 ponden sterlings (*f* 60) behooren. Deze en de andere nieuwe munten zullen de beeldtenis der koningin dragen, met het opschrift in het latijn: *Victoria door Gods genade, koningin van Groot Brittannie, verdedigster van het geloof.*

Frankrijk.

PARIJS, 10 Julij.

Bij het behandelen van de begrooting der buitenlandsche zaken, is het belgische vraagstuk ter tafel gekomen. De heer *de Dreutz Brézé*, een der sprekers van de partij der legitimisten, heeft verlangd, dat het bewind van Frankrijk er voor uit zoude komen, welke houding het in dezen zoude aannemen en zou verklaren, of Frankrijk, 't welk tweemaal zijne gewapende magt, ter instandhouding van de Belgische nationaliteit, heeft doen aanrukken, alsnu militaire maatregelen zal nemen, om Belgie te noodzaken, om het tractaat der 24 artikelen ten uitvoer te leggen.

De heer *de Montalembert*, wiens godsdienstige gevoelens niet onbekend zijn, heeft zich de belgische revolutie, en al wat daarop is gevolgd, zeer aangetrokken, en beweerd, dat het tractaat der 24 artikelen niet meer bestaat; — dat dit wel strijdig schijnt met het gestrenge en geschrevene regt, maar dat niettemin dat tractaat door het verloop van tijd zoodanig van aard is veranderd, dat hetzelve niet meer kan worden uitgevoerd. Hij heeft geheel in den zin der Belgische revolutionairen gesproken, en daarbij den koning van Pruissen, ter zake der geestelijke aangelegenheden, geenszins gespaard. — Hij heeft gemeend, dat Frankrijk deze gelegenheid, moest waarnemen, om den rang in Europa te handhaven, dien het ten tijde van *Hendrik IV* en van *Lodewijk XIV* heeft bekleed; en Belgie behoort te beschermen.

Men zegt, dat de redevoering van den heer *de Montalembert* veel bijval bij zijne medeleden heeft gevonden. De presiderende minister heeft zich echter niet verklaard, en zich bepaald bij de aanmerking, dat hij, die in 1830 zoo veel deel had gehad aan de vestiging van de onafhankelijkheid van Belgie, niet konde worden verdacht gehouden van zich alsnu tegen Belgie te zullen verklaren.

De heer *Villemain* heeft daar geen genoegen mede genomen. Hij heeft het vernielen van het koningrijk der Nederlanden de schoonste vrucht genoemd van de Julij-revolutie, en heeft tevens van de loopende geruchten gewaagd, alsof eenig Duitsche bondstroepen zich van een deel van het Belgische grondgebied zoude meester maken. Hem is voorgekomen, dat de minister, in dergelijken stand van zaken, niet maar op het verledene behoorde te wijzen, maar, daar Belgie niet kon blijven bestaan, dan, zoodanig als het thans was zamengesteld, bepaaldelijk moest verklaren, dat Belgie in wezen zoude blijven.

De heer *Molé* heeft zich ook op deze bedenking niet verklaard, maar gezegd, zich niet te kunnen uitlaten over eene zaak, over welke nog werd onderhandeld; — dat het echter beleedigend zoude zijn, te twijfelen aan de belangstelling van Frankrijk ten aanzien van Belgie; — dat echter die belangstelling behoorde te blijken door *daden*, en dat *woorden*, in dezen, niets zoude doen dan schaden.

— Voor de pairs, als geregtshof vergaderd, is den 9den Julij, de openbare regtspleging in de zaak van den gewezen luitenant *Laity*, wegens zijn vlugschrift over den aanslag van prins *Lodewijk Bonaparte* te Straatsburg begonnen en hoogstwaarschijnlijk nog denzelfden dag geëindigd. Omstreeks 160 pairs woonden de teregtzitting bij. De ministers, welke te gelijk die waardigheid bekleeden, waren alle afwezig. De toevloed van nieuwsgierigen was veel minder groot, dan anders bij regtsgedingen, die de openbare belangstelling opwekken, het geval is. Allereerst, heeft de voorzitter aan de beschuldigde, die als een jong mensch, van een beschaafd vrij krijgshaftig voorkomen wordt afgeschilderd, een kort verhoor doen ondergaan, waarbij *Laity* bekend heeft het vlugschrift te hebben geschreven, eene oplaag van 10,000 exemplaren daarvan te hebben doen drukken, en deze zooveel mogelijk te hebben verspreid. De heer *Michel van Bourges*, advokaat des beschuldigden, heeft, nog voor het openbaar ministerie het woord voerde, verklaard, dat hij zich het bepleiten der onbevoegdheid van het hof voorbehield. Daarop heeft de heer *Franck Carré*, procureur des Konings; zijn requisitoir voorgelezen, waarin hij hoofdzakelijk betoogde, dat het vlugschrift van *Laity* niet enkel eene lofrede op den aanslag van prins *Lodewijk Bonaparte* te Straatsburg, maar tevens eene regtstreeksche opruijing van het leger en de ingezetenen tot navolging van die oproerige beweging behelsde.

Terstond daarna heeft die luitenant zelf eene rede tot zijne verdediging voorgelezen. Hij heeft zich zelven daarbij voorgesteld als iemand, die, nadat niets dan valsche berigten wegens den aanleg te Straatsburg

waren verspreid, daarvan, als een onpartijdig geschiedschrijver, een waar verslag had willen geven. Hij zeide geenszins de tolk eener partij te zijn, maar enkel in het belang der waarheid zijn geschrift te hebben opgesteld, en het daarom ook te betreuren, dat hij, in plaats van 10,000, niet 100,000 exemplaren daarvan had kunnen verspreiden. Daar hij vroeger door gezworenen was vrijgesproken, kwam het hem ongrondwettig voor, dat hij thans voor een buitengewoon geregtshof moest te regt staan. Het grootste gedeelte zijner rede bestond overigens in eene verdediging van en zelfs in warme lofspraken op prins *Lodewijk Buonaparte*.

De pleitrede van den heer *Michiel*, die wel uitdrukkelijk verklaarde, geenszins tot de partij van *Lodewijk Buonaparte* te behooren, en zelfs geneigd te zijn, om, indien deze zich ooit gewapenderhand in Frankrijk vertoonde, hem tegenstand te bieden, bestond voornamelijk in het betoog dat het regtsgebied der pairs zich, volgens de letter van het charter van 1830 en uit den aard der zaak, uitsluitend tot groote aanslagen behoorde uit te strekken; dat zij dus niet bevoegd waren, om over een vlugschrift vonnis te vellen, hetwelk niets dan een historisch verslag behelsde; dat er tusschen eene lofrede op eenen opstand en opruijing tot opstand eene wijde klove bestond; en dat het geschrift van *Laity* door het verachtelijke licht, waarin men prins *Lodewijk Buonaparte* had doen voorkomen, natuurlijk was uitgelokt. Eenigen indruk scheen het op de vergadering te maken, dat de advokaat, aan het einde zijner rede, de hoop te kennen gaf, dat de pairs zich tot geene uitspraak mogten laten vervoeren, die de verdrijving van prins *Lodewijk* uit Zwitserland ten gevolge zoude kunnen hebben; daar hem alsdan geene andere wijkplaats dan Engeland zou overschieten, in welk land hij voor Frankrijk zeker veel gevaarlijker zou zijn.

De procureur-generaal heeft het niet eens noodig geacht, om het aangevoerde ten behoeve van *Laity* te wederleggen, en de Pairs hebben zich dus dadelijk naar hunne raadkamer kunnen begeven, om over het te vellen vonnis te beraadslagen. Tijdens het afzenden der laatste berigten uit Parijs, dat is des namiddags ten half vijf ure van den 9den, was die beraadslaging nog niet afgeloopen.

— Het hof der pairs heeft heden middag ten 1 ure de deliberatien over de zaak van *Laity* hervat. Ten 4½ uur was het arrest nog niet uitgesproken. Volgens gerucht had het hof den aangeklaagde schuldig verklaard, doch moest hetzelve nog de straf toepassen.

Groot-Brittannie.

LONDEN, 9 Julij.

De plegtigheid der krooning van H. M. de koningin heeft den 28 Junij met allen luister plaats gehad: reeds vroeg in den morgen waren al de straten, waar de optogt moest doortrekken, als bezaaid met menschen; alle gehuurde plaatsen waren ten volle bezet; de meeste voorgevels der huizen en gebouwen waren prachtig versierd; op den hoek van het Hydepark merkte men vooral het hôtel van den heer *Rothschild* op, voor hetwelk men ruime galerijën had opgerigt. Een groot balkon, in tweeën verdeeld, versierd als eene loge van de opera, en geheel bekleed met karmozijn-rood laken, was voor het hôtel van den hertog van *Devonshire* opgerigt; een ander balkon was daargesteld voor het hôtel Marlborough; de menigte lauriertakken en boomen, welke zich op hetzelve bevonden, hadden hieraan het aanzien van een landelijk prieel gegeven. Alle de voorgevels in parlementstreet waren met den meesten smaak versierd; overal zag men de vlaggen van de vereenigde drie koningrijken van de huizen en gebouwen wapperen.

Ten 9 ure begon de optogt; H. M. de koningin steeg ten 10 ure in het gala-rijtuig, onder het gebulder van 24 kanonschoten; onmiddellijk daarna begaf zich de stoet op weg in de volgende orde: Een eskadron van de lijfwacht, de rijtuigen van de ambassadeurs en buitengewone gezanten, als: de zaakgelastigde van Mexico, Portugal en Zweden, de ministers van Saksen, Hanover, Griekenland, Sardinië, Spanje, de Vereenigde Staten, Nederland, Brazilië, Beijeren, Denemarken, België, Wurtemberg en van Pruissen. De rijtuigen van de buitengewone ambassadeurs volgden hierop in de volgende orde: dat van *Achmed*-pacha, *Soult*, den hertog *van Palmella*, den graaf *Lowenheim*, den markies *de Brignoles*, den graaf *Alten*, den prins *Palbus*, den markies *van Miraflores*, den baron *van der Capellen*, prins *Schwartzenberg*, graaf *Stroganow*, prins *de Ligne*, graaf *Ludolf*, de ambassadeurs van Turkije, Frankrijk, Rusland en Oostenrijk; hierop volgde een detachement van de lijfwacht, de rijtuigen van de koninklijke familie, behoorlijk geëscorteerd, de hertogin *van Kent* met haar gevolg, de hertogin *van Glochester*, den hertog en de hertogin *van Cambridge*, den hertog *van Sussex*; elk dezer rijtuigen werd door zes paarden getrokken en door de lijfwachten geëscorteerd.

Eindelijk volgden de rijtuigen van H. M. de koningin, ten getalle van 12, elk door 6 paarden getrokken. Deze rijtuigen werden gevolgd door een eskadron van de lijfwacht, en de muzijk van de brigade der garde van het paleis; hierop volgde het gala-rijtuig, door 8 witte paarden getrokken, bij elk wiel bevond zich een yeomen van de garde, en twee voetknechten bij elk portier.

De equipages van de ministers hebben de algemeene bewondering tot zich getrokken; zij waren zoo prachtig, dat zij alle andere, behalve de gala koets, in fraaiheid en smaak overtroffen. De opening van de Westminster-abtdij was ten 5 ure des morgens bepaald; tegen 7 ure kwamen de pairs en paireessen; de hertog van *Nemours* kwam alleen, en nam bij de ambassadeurs plaats; ten 10 ure waren al de zitplaatsen bezet. De aankomst van H. M. de koningin door de groote deur, aan de zuidzijde van de abtdij, werd met de levendigste toejuiching door de volksmenigte begroet, die zich bij de ingangen had geschaard. Hoogstdezelve werd door de stafofficieren ontvangen; de edellieden droegen de insignia van het koningrijk, en de bisschoppen de kruik, den bijbel en de offerschaal: de dames van H. M. en de officieren van het huis namen dadelijk hunne zitplaatsen. H. M. scheen zeer getroffen.

De plegtigheid van de krooning begon in dezelfde orde als door de programma's vroeger reeds was aangekondigd; het schoonste weder heeft deze plegtigheid begunstigd. Het geheele krooningsfeest was ten 2 ure afgeloopen.

De illuminatiën, die heden zullen plaats hebben, bepalen zich niet alleen tot die huizen en gebouwen, waar de stoet voorbij is gekomen; de geheele stad Londen zal dezen avond geïllumineerd worden; eene vertooning, die in luister, pracht en fraaiheid alle beschrijvingen zal te boven gaan.

Aan het hotel van den maarschalk *Soult* zijn buitengewoon groote toebereidselen voor de illuminatie gemaakt, die men zegt dat uit 6 à 8,000 variërende lampions zal bestaan.

Het vuurwerk zal heden avond ten 10½ ure in Hyde- en Green park worden afgestoken; alle mogelijke voorzorg is genomen om zoo veel mogelijke ongelukken door den oploop der volksmenigte voor te komen; alle stellaadjes en balkons, van hout opgerigt, zijn door daartoe benoemde kommissarissen onderzocht.

In verschillende wijken der stad Londen hebben zich de burgers vereenigd, om eene gifte van 1 à 2 of meer schellingen af te zonderen, welke aan de behoeftigen zijn rondgedeeld, met het doel, dat ook deze menschen op den dag van het krooningsfeest zich gepast zullen kunnen verlustigen.

— De *Sun* is, gelijk hij had aangekondigd, op den dag der krooning, in gouden letters en met een schoon portret der koningin verschenen. Een klein ongeval, aan de pers overgekomen, heeft hem, zegt hij, den eersten dag belet meer exemplaren te drukken dan voor zijne abonnenten noodig was. Binnen twee dagen zou hij echter, tegen eene kleine verhooging, in staat zijn de 250,000 exemplaren te leveren, welke hem nu reeds zijn besteld.

— Met de paket van Noord-Amerika is berigt ontvangen van de landing van lord Durham te Quebec, den 28sten Mei. Zijn lordschap heeft terstond na zijne aankomst eene proclamatie uitgevaardigd, waarin hij verklaart te vertrouwen op de ondersteuning van alle H. Mjs. onderdanen, de eerlijke voorstanders van hervorming en verbeteringen te zullen ondersteunen; maar de verstoorders der openbare orde, de vijanden der kroon en van het britsche rijk te zullen tegenstaan met al de magt, zoowel militaire als burgerlijke, die hem verleend is.

Advertentiën.

Scheepstijdingen.

Binnengekomen.

Den 19den dezer, het Schip *Rio Janeiro Paket*, Kapt. B. M. Corbierre, van Amsterdam, hebbende 55 dagen reis; Passagiers: de Heeren C. R. Berner en C. A. Hintsen.

Uitgeklaard.

Den 19den, het Schip *Anna en Maria*, Kapt. D. Steenveld, naar Amsterdam; lading: 500 vaten Suiker, 25 balen schoone en 6 dito vuile Katoen.

Te Paramaribo ter Boekdrukkerij van BOON & Co.